Gaiasoft OÜ

Raamatupidamisprogramm VERP

Tegevused andmebaasidega, andmete import-eksport, üldmõisted

Versioon 6.3

Tallinn 2018

SISUKORD

18. Teg	evused	andmebaasidega	
18.1.	Andm	ebaasid	
18.1.1	. And	Imebaaside kopeerimine	4
18.1.2	. And	Imebaaside taastamine	5
18.1.3	. And	Imebaaside kontrollimine ja korrastamine	6
18.2.	Impor	t ja eksport	7
18.2.1	. And	lmete import	7
18.2	2.1.1	Lausendite ja skeemide import	
18.2	2.1.2	Müügiarvete ja laekumiste import	
18.2	2.1.3	Ostuarvete ja tasumiste import	
18.2	2.1.4	Lao andmete import	11
18.2	2.1.5	Klientide import	11
18.2	2.1.6	Laekumiste ja tasumiste import kontoväljavõttest	
18.2.2	. And	lmete eksport	
18.2	2.2.1	Lausendite, kulukohtade ja skeemide eksport	
18.2	2.2.2	Müügiarvete ja laekumiste eksport	14
18.2	2.2.3	Ostuarvete eksport	14
18.2	2.2.4	Laoseisu eksport	14
18.2	2.2.5	Varade eksport	15
18.2	2.2.6	Klientide andmete eksport	15
18.2	2.2.7	Dimensioonide ja hankijate eksport Omniva arvekeskusse	16
19. Üld	mõistec	1	17
19.1.	Põhim	iõisted	17
19.2.	Tegev	used	21
19.3.	Enam	kasutatavad klahvikombinatsioonid	

18. TEGEVUSED ANDMEBAASIDEGA

18.1. ANDMEBAASID

Enne tööd andmebaasidega tuleb sulgeda kõik teised programmi VERP osad. Kui antud ettevõttega töötatakse ka mõnes teises arvutis, siis tuleb ka seal kõik teised osad sulgeda.

Tööks andmebaasidega tuleb valida

Andmebaasid

🞁 Tegevused andmebaasidega — 🗆 🗙			
Kopeerimine Korrastus			
Kopeerimine	✓ Ko <u>p</u> eeri		
☐ Kriinteeri arhiiv	Kopeeritakse kataloogi:		
Osade valik ♥ Süsteemsed andmed ♥ Üldkasutatavad andmed ♥ Finantsraamatupidamine ♥ Pangadokumendid ♥ Müügiarved ♥ Põhivara ♥ Väikevahendid Ühistu ♥ Palk ■ Kulude periodiseerimine ♥ Ostuarved ■ Ladu ■ Küik	Ketta ja kataloogi valik d: [tihane_data] C d: [tihane_data] DB DB DB0 DB1 DB10 DB11 DB10 DB11 DB2 DB3 DB4 Vuepe3		

Avanenud aknas "Tegevused andmebaasidega" on kaks lehte:

Lehel "Kopeerimine" saab andmebaase kopeerida ja eelnevalt tehtud koopiatelt neid taastada.

Lehel "Korrastus" saab andmebaase kontrollida ja korrastada.

Lehtedel on ühine osa:

- Osade valik ära märkida osad, mida tahetakse kopeerida, taastada või kontrollida:
  - Süsteemsed andmed
  - Üldkasutatavad andmed (kliendid, pangad, ettevõtte pangarekvisiidid)
  - Finantsraamatupidamine
  - Pangadokumendid
  - Müügiarved
  - Põhivara
  - Väikevahendid
  - Ühistu
  - Palk
  - Kulude periodiseerimine
  - Ostuarved
  - Ladu.

Nupuga 📝 🖄 saab korraga märgistada kõik osad.

18.1.1. ANDMEBAASIDE KOPEERIMINE

Enne andmebaaside kopeerimist tuleb sulgeda kõik teised programmi VERP osad. Kui antud ettevõttega töötatakse ka mõnes teises arvutis, siis tuleb ka seal kõik teised osad sulgeda.

Andmebaaside kopeerimiseks tuleb valida

Andmebaasid → Ko	peerimine → ^{Kopeerimine}
📸 Tegevused andmebaasidega	– 🗆 X
Kopeerimine Korrastus	
Kopeerimine Taastamine	✓ Kogeeri
	Kopeeritakse kataloogi:
🗖 Krüpteeri arhiiv	d:\Werp63_63
Osade valik ✓ Süsteemsed andmed ✓ Üldkasutatavad andmed ✓ Finantsraamatupidamine ✓ Pangadokumendid ✓ Müügiarved ✓ Põhivara ✓ Väikevahendid Úhistu ✓ Palk Kulude periodiseerimine ✓ Ostuarved Ladu	Ketta ja kataloogi valik d. [iihane_data] d. [iihane_data] d. [iihane_data] Dd. [iihane_data] DB. [iihane] DB. [iihane]

Avanenud aknas "Tegevused andmebaasidega" tuleb teha järgmised valikud:

- Krüpteeri arhiiv soovitav kasutada koopia failide kaitsmiseks.
- Osade valik ära märkida osad, mida tahetakse kopeerida. Nupuga 🖌 Kõik saab korraga märgistada kõik osad.
- Ketta ja kataloogi valik ülemises väljas valida ketas (arvuti kõvaketas või mälupulk(irdketas)) ja alumises kataloog, kuhu kopeeritakse. Soovitud kataloogi valikuks tuleb temal teha hiirega topeltklõps või valida klahv "Enter", et kataloogi nimi ilmuks teksti Kopeeritakse kataloogi: alla. Kui sellesse kataloogi või disketile on varem tehtud koopia, siis on andmebaaside osade nimetuse järel näha koopia tegemise kuupäev ja kellaaeg.

Valida nupp 🖌 Kogeeri

Kopeerimisel valitud andmebaasid pakitakse kokku ja kirjutatakse salvestamiseks näidatud kohta. Kui seal on juba samanimeline andmebaas olemas, siis eelnevalt tuuakse ekraanile teade, kus küsitakse kinnitust varukoopia uuendamiseks. Kopeerimise võib vajaduse korral ka katkestada.

NB! Ärge unustage teha andmebaasidest koopiat.

18.1.2. ANDMEBAASIDE TAASTAMINE

Enne andmebaaside taastamist tuleb sulgeda kõik teised programmi VERP osad. Kui antud ettevõttega töötatakse ka mõnes teises arvutis, siis tuleb ka seal kõik teised osad sulgeda.

Andmebaaside taastamiseks tuleb valida

Andmebaasid → Kopeeri	mine $\rightarrow$ Iaastamine
🛗 Tegevused andmebaasidega	– 🗆 X
Kopeerimine Korrastus	[2
Kopeerimine Taastamine	✓ T <u>a</u> asta
☐ Krüpteeri arhiiv d:\V	Taastatakse kataloogist: Verp63_63 🗃
Osade valik Süsteemsed andmed ✓ Üldkasutatavad andmed (25.01.18 10:50) ✓ Finantsraamatupidamine (25.01.18 10:50) ✓ Pangadokumendid (25.01.18 10:50) ✓ Müügiarved (25.01.18 10:50) ✓ Põhivara (25.01.18 10:50) ✓ Väikevahendid Ühistu ✓ Palk (25.01.18 10:50) Kulude periodiseerimine ✓ Ostuarved (25.01.18 10:50) ✓ Ladu (25.01.18 10:50)	Ketta ja kataloogi valik □ d: [tihane_data] □ d: □ d: □ DB □ DB1 □ DB10 □ DB11 □ DB2 □ DB3 □ DB4
, <u>⊀</u> õik	<u>i</u> Sulge

Avanenud aknas "Tegevused andmebaasidega" tuleb teha järgmised valikud:

- **Osade valik** ära märkida osad, mida tahetakse taastada. Nupuga 🖌 Kõik saab korraga märgistada kõik osad.
- Ketta ja kataloogi valik ülemises väljas valida ketas (arvuti kõvaketas või mälupulk(irdketas)) ja alumises kataloog, kust taastatakse varem tehtud koopia. Soovitud kataloogi valikuks tuleb temal teha hiirega topeltklõps või valida klahv "Enter", et kataloogi nimi ilmuks teksti Taastatakse kataloogist: alla. Kui sellesse kataloogi või disketile on varem tehtud koopia, siis on andmebaaside osade nimetuse järel näha koopia tegemise kuupäev ja kellaaeg.

Valida nupp 🗸 T<u>a</u>asta

Taastamisel pakitakse lahti valitud osade andmebaasidest tehtud koopiad ja kirjutatakse (taastatakse) nad näidatud kohta. Enne taastamist küsitakse kinnitust andmebaaside üle kirjutamiseks. Taastamist võib vajaduse korral ka katkestada.

NB! Arvutis olevad andmed taastamisel kirjutatakse üle.

18.1.3. ANDMEBAASIDE KONTROLLIMINE JA KORRASTAMINE

Andmebaaside kontrollimiseks ja korrastamiseks tuleb valida

Andmebaasid	$\rightarrow$	Korrastus	
-------------	---------------	-----------	--

on the state of th	
☐ <u>T</u> egevus ⓒ Kontrollimine ⓒ Tihendamine ⓒ Indekseerimine ⓒ Tabelite taasloomine	✓ <u>A</u> lusta
Osade valik ✓ Süsteemsed andmed ✓ Üdkasutatavad andmed ✓ Finantsraamatupidamine ✓ Pangadokumendid ✓ Müügiarved ✓ Põhivara ✓ Väikevahendid ✓ Uistu ✓ Palk ✓ Kulude periodiseerimine ✓ Ostuarved ✓ Ladu	
<u>K</u> õik	<u>I</u> Sulge

Avanenud aknas "Tegevused andmebaasidega" tuleb teha järgmised valikud:

- Tegevus:
  - Kontrollimine kontrollitakse andmebaaside struktuure. Teha siis, kui indekseerimine ei andnud tulemusi.
  - Tihendamine vähendatakse andmebaasi mahtu, eemaldades kustutatud kirjed.
  - Indekseerimine parandatakse indeksite vigu.
  - Tabelite taasloomine.
- **Osade valik** ära märkida osad, mida tahetakse kontrollida. Nupuga ✓ ^Kõik saab korraga märgistada kõik osad.

Tegevuste käivitamiseks valida nupp 🖌 Alusta

18.2. IMPORT JA EKSPORT

18.2.1. ANDMETE IMPORT

Programmis saab importida lausendeid, ostuarveid ja müügiarveid, laekumisi ning klientide andmeid.

Andmete impordiks tuleb valida

Verp → Import

🛗 Andm	nete import	
<u>F</u> inants	<u>M</u> üüük <u>O</u> st Ladu Muud	
-La	usendid	Skeemid
	VERP XML	Bilansi skeem
	V <u>E</u> RP 5.9	Kasum. skeem
	Hotellinx	Käibedek.

Aknas "Andmete import" valida leht ja vastava programmi nupp.

Avanenud aknas tuleb nupuga avada aken "Importfaili asukoht" ning valida **kataloog**, kus asub importfail. Vaikimisi pakub programm importfaili nime, mis eeldatavalt ekspordi korral failile anti. Faili nime saab muuta. Nupu **Qpen** valimisel tuuakse imporditavad andmed impordiaknasse.

Importfaili asukoht jäetakse meelde ja järgmisel importimisel võetakse andmed valitud kataloogist ning tuuakse need impordiaknasse automaatselt. Kui kataloogi asukohta tahetakse muuta, tuleb see uuesti valida nupuga

K	🕅 Müügiarvete import - Verp XML müügiarved - "D:\Werp63_51\Temp\myygiarved.xml"							23			
	Lisa Kõik Imporditud 🕞 Otsi 🖉 Import										
Γ	Kuupë	iev	Seeria	Number	Klient	Kliendi nimi	Regkood	Üldsumma	Valuuta S	Sisu	^
	29.04.	2016	2016	25	SANDRA	AS SANDRA TÕLKEBÜROO	100223159	3 547,68	EUR		
	05.05.	2016	2016	26	SANDRA	AS SANDRA TÕLKEBÜROO	100223159	2 956,40	EUR		
Γ	08.06.	2016	2015	1	SMART	AS SMART	1451689	372,00	EUR		
Γ	08.06.	2016	2015	2	SMART	AS SMART	1451689	372,00	EUR		
Γ	08.06.	2016	2016	27	SMART	AS SMART	1451689	372,00	EUR		
Γ					-						
											¥

Impordiaknas on näha importfaili andmed. Olemasolevatele andmetele saab lisada valitud kirje topeltklõpsuga või nupuga Lisa ja kõik kirjed nupuga Lisa kõik. Importimist saab katkestada klahviga "Esc" või nupuga Katkesta.

Nende kirjete kustutamiseks, mida ei soovita importida, tuleb liikuda vastavale kirjele ja valida nupp ^{Imporditud}. Kustutatud kirje importimiseks tuleb teha uus eksportfail. Lausendite importimisel nupp ^{Imporditud} puudub, kui ei soovita importida kõiki lausendeid, siis tuleb lausendid lisada ühekaupa nupuga Lisa. Importimisel lisatakse juba olemasolevatele lausenditele, müügi- või ostuarvetele ning klientidele andmeid juurde. NB! Failidest, kust imporditakse, andmed kustutatakse.

18.2.1.1 Lausendite ja skeemide import

Lausendite ja skeemide impordiks valida

Verp $\rightarrow$ Import $\rightarrow$ Finants

🕅 Andmete import	
<u>Finants M</u> üük <u>O</u> st Ladu M <u>u</u> ud	
Lausendid	Skeemid
VERP XML	Bilansi skeem
V <u>E</u> RP 5.9	Kasum. skeem
Hotellinx	Käibedek.

Avanenud aknas saab importida päevaraamatusse lausendeid:

- **VERP XML** lausendid XML-failist (faili kirjelduse saab Gaiasoft OÜ-st)
- VERP 5.9 lausendid programmist VERP 5.9 (importfail mkt.dbf).
- Hotellinx müügi ja laekumiste lausendite import *.txt failist. Importimiseks peab olema eelnevalt kirjeldatud automaatsed lausendid "Hotellix müük" ja "Hotellinx laekumised" (vt p 5.2). Lausendite importimisel kontrollitakse lausendi vastavust olemasolevale kontoplaanile, mittevastavuste korral avatakse aken "Lausendite importimine LISAMINE", kus saab lausendit parandada ja salvestada nupuga Salvesta, importimist saab jätkata nupuga Jätka
- Bilansi skeem valitud bilansiskeemide import db-failist (eksporditav VERP6.3-s)
- Kasum.skeem valitud kasumiarunde skeemide import db-failist (eksporditav VERP6.3-s)
- Käivedek valitud käibedeklaratsiooni skeemide import db-failist (eksporditav VERP6.3-s)

18.2.1.2 Müügiarvete ja laekumiste import

Müügiarvete ja laekumiste impordiks valida

Verp $\rightarrow$ Import $\rightarrow$ Müük

Tegevused andmebaasidega, andmete import-eksport, üldmõisted

M Andmete import	
<u>F</u> inants <u>M</u> üüik <u>O</u> st Ladu M <u>u</u> ud	
Müügiarved VERP XML	Laekumised Kontoväljavõte
	VERP XML
BUUM Hotellinx XML	
BUUM <u>3</u> XML	
eArvekeskus	
E-arved Envoice	

- VERP XML müügiarvete impordil imporditakse nii päised kui ka sisuread. Kreeditarvetel tuleb valida krediteeritavad arved käsitsi. Selleks võib eelnevalt töökohal, kus importfail tehakse, välja printida kreeditarvete nimekirja (võib kasutada aruannet Müük → Aruanded → Arved, märkides tunnuse "Arved koos laekumistega"). Kui importimise käigus selgub, et mõne kliendi andmed on kirjeldamata, saab need jooksvalt lisada klientide abimenüüsse. Importida ei saa viivisarveid (faili kirjelduse saab Gaiasoft OÜ-st).
- **VERP DBF** müügiarvete importimisel programmist VERP 5.9.2011 imporditakse arved ilma sisu ridadeta. Kreeditarve lisamisel avaneb aken, kus saab näidata, millist arvet selle arvega krediteeriti.
- **BUUM** müügiarvete importimisel programmist BUUM imporditakse arved ilma sisu ridadeta. Failiks on tekstifail (*.txt). Kui märkida tunnus **Klient täisnimest**, siis moodustatakse kliendi täisnime esimesest 12 sümbolist kliendi lühinimi, kui tunnust ei märgita, siis eeldatakse, et programmis BUUM on sisestatud klientidele VERP-is kasutatavad lühinimed.
- **BUUM 3 XML** müügiarvete importimisel programmist BUUM 3 imporditakse arved sisuridadega. Kui impordi aknas arvete nimekirjal teha parem hiireklikk, saab märkida tunnuse **Impordi süsteemiväliste arvetena**, siis imporditakse ainult arve päised. Kui märkida tunnus **Klient täisnimest**, siis moodustatakse kliendi täisnime esimesest 12 sümbolist kliendi lühinimi, kui tunnust ei märgita, siis eeldatakse, et programmis BUUM on sisestatud klientidele VERP-is kasutatavad lühinimed. Failiks on XML-fail.
- eArvekeskus müügiarvete import Omniva arvekeskusest, nupp on nähtav, kui programmi litsentsis on Omniva arvekeskusega ühendusmoodul.
- E-arved müügiarvete import e-arve standardile vastavast xml-failist. Impordi kataloog tuleb kirjeldada üldhäälestuses lehel "E-arved" (vt p 5.1.15).
- Hotellinx XML müügiarvete import süsteemist Hotellinx, nupp on nähtav, kui programmi litsentsis on süsteemiga Hotellinx ühendusmoodul.
- **Envoice** müügiarvete import Envoice arvekeskusest, nupp on nähtav, kui programmi litsentsis on Envoice arvekeskusega ühendusmoodul.
- Kontoväljavõte pangalaekumiste import panga kontoväljavõttest. Iimportfailiks on üldjuhul ISO 20022 standardile vastav xml-fail, lisaks on võimalik SEB panga puhul ka nn Ühispanga pangaväljavõtte tekstfail *.txt. Faili formaadi saab valida faili valiku aknas faili tüübi real (files of type). Kontoväljavõttest otsitakse klienti registrikoodi ja täisnime järgi.
- VERP XML laekumised programmist VERP 6.3, XML failiga (importfail laekumised.xml).

18.2.1.3 Ostuarvete ja tasumiste import

Ostuarvete ja tasumiste impordiks valida

```
Verp \rightarrow Import \rightarrow Ost
```

Andn	nete import		
<u>F</u> inants	<u>M</u> üük <u>O</u> st	Ladu M <u>u</u> ud	
Ar	VERP XML		Tasumised Kontoväljavõte
	<u>B</u> UUM	eArvekeskus	
	BUUM <u>3</u> XML	]	
	Telema		
	Envoice		

- **VERP XML** ostuarvete impordil imporditakse nii päised kui ka sisuread. Importfailiks XML fail, faili kirjelduse saab Gaiasoft OÜ-st.
- **BUUM** ostuarvete importimisel programmist BUUM imporditakse arved ilma sisu ridadeta. Failiks on tekstifail (*.txt). Kui märkida tunnus **Hankija täisnimest**, siis moodustatakse hankija täisnime esimesest 12 sümbolist kliendi lühinimi, kui tunnust ei märgita, siis eeldatakse, et programmis BUUM on sisestatud klientidele VERP-is kasutatavad lühinimed.
- **BUUM 3 XML** ostuarvete importimisel programmist BUUM 3 imporditakse arved ilma sisu ridadeta. Failiks on XML-fail. Kui märkida tunnus **Hankija täisnimest**, siis moodustatakse hankija täisnime esimesest 12 sümbolist kliendi lühinimi, kui tunnust ei märgita, siis eeldatakse, et programmis BUUM on sisestatud klientidele VERP-is kasutatavad lühinimed.
- Telema ostuarvete import süsteemist, nupp on nähtav, kui litsentsis on Telemaga ühendusmoodul.
- Envoice ostuarvete import Envoice arvekeskusest, nupp on nähtav, kui litsentsis on Envoicega ühendusmoodul.
- eArvekeskus ostuarvete import Omniva arvekeskusest, eeldab, et on sõlmitud leping arvekeskusega ja programmile VERP on ostetud vastav ühendusmoodul.
- **Kontoväljavõte** tasumiste import panga kontoväljavõttest. Importfailiks on üldjuhul ISO 20022 standardile vastav xml-fail, lisaks on võimalik SEB panga puhul ka nn Ühispanga pangaväljavõtte tekstfail *.txt. Faili formaadi saab valida faili valiku aknas faili tüübi real (files of type). Kontoväljavõttest otsitakse klienti registrikoodi ja täisnime järgi.

18.2.1.4 Lao andmete import

Materjalide nimekirja ning arvelevõtmise ja väljastamise saatelehtede impordiks valida

```
Verp \rightarrow Import \rightarrow Ladu
```

Andmete import	
<u>F</u> inants <u>M</u> üük <u>O</u> st <u>Ladu</u> M <u>u</u> ud	
Materjalid XML	
Saabunud eDoc	
Arvelevõtmised	
Saatelehed XML	
Väljastamised	
Saatelehed XML	

- Materjalid XML lao materjalide kirjeldused. Failiks XML-fail, faili kirjelduse saab Gaiasoft OÜ-st.
- Arvelevõtmised Saatelehed XML arvelevõtmise saatelehed koos sisuridadega. Failiks XML-fail, faili kirjelduse saab Gaiasoft OÜ-st.
- Väljastamised Saatelehed XML väljastamise saatelehed koos sisuridadega. Failiks XMLfail, faili kirjelduse saab Gaiasoft OÜ-st.
- Saabunud eDoc süsteemist Telema saabunud saatelehtede import, nupp on nähtav, kui programmi litsentsis on Telemaga ühendusmoodul.

Imporditud saatelehtedel olevaid materjale vaikimisi ei võeta arvele ega väljastata.

18.2.1.5 Klientide import

Klientide andmete impordiks valida

 $Verp \rightarrow Import \rightarrow Muud \rightarrow Kliendid$

Rin Andmete import	
<u>F</u> inants <u>M</u> üük <u>O</u> st Ladu <u>Mu</u> ud	
Kliondid	
Kontovälisväto	

Klientide andmete abimenüüsse importimisel nuppudega <u>Lisa</u> ja <u>Lisa kõik</u> imporditud sama lühinimega olemasolevad kliendid kirjutatakse üle. Importida saab ka ainult nimekirjas puuduvaid kliente nupuga <u>Lisa puuduvad</u>. Importfailiks on db-fail, dbf-fail, txt-fail või XML-fail, faili kirjelduse saab Gaiasoft OÜ-st.

18.2.1.6 Laekumiste ja tasumiste import kontoväljavõttest

Laekumiste ja tasumiste impordiks valida

```
Verp \rightarrow Import \rightarrow Muud \rightarrow Kontoväljavõte
```

Ref Andmete import	
<u>F</u> inants <u>M</u> üük <u>O</u> st Ladu <u>Mu</u> ud	
Kliendid	
Kontoväljavõte	

Panga kontoväljavõtte importimiseks tuleb kõigepealt panga programmis koostada elektrooniline pangaväljavõte kas **ISO 20022_XML**-failina või tekstfailina (*.txt). Järgnevalt on kirjeldatud faili koostamist erinevates pangaprogrammides:

- SEB U–Net Business (Ärikliendi internetipank)
  - 1) Valida Arveldamine $\rightarrow$ Ülevaated $\rightarrow$ Väljavõte $\rightarrow$ Väljavõtte eksport.
  - 2) Avanenud aknas valida vahemik, konto ja väljavõtte formaadiks valida ISO väljavõte, seejärel valida nupp Eksport.
  - 3) Avanenud aknas "File Download" valida Save ja salvestusaknas "Save as" on väljas Valida kataloog kataloog, kuhu fail salvestatakse, faili nimeks on kvv.xml formaadiga XML Document. Faili salvestamiseks valida nupp Save.

• Swedbank – Swedbank Business

- Valida KONTO Väljavõtted ja raportid Konto väljavõte. Valida vahemik, märkida Formaat - lühiformaat-, Näita teenustasusid – eraldi ja seejärel saata päring.
- 2) Ekraanil näidatakse konto väljavõtet, paremal üleval/all valida nupp Salvesta faili.
- 3) Avanenud aknas "Valige faili formaat" valida ISO_XML_053, ja valida nupp Salvesta faili.
- Avanenud aknas valida Save fail ja OK ning järgmises aknas valida kataloog, kuhu fail salvestatakse. Faili nimeks on vaikimisi Statement.XML formaadiga XML Document. Faili salvestamiseks valida nupp Save.

• Danske Internetipank

Konto väljavõtte saamiseks valida rippmenüüst konto, valuuta ja väljavõtte formaat (valida Telehansa formaadis väljavõte txt-failina) ja vahemik.

- Krediidipank i-pank
  - 1) Konto väljavõtte salvestamiseks ISO 20022_XML formaadis tuleb väljas Salvestus faili valida ISO 20022_XML ja nupp Teosta päring.
  - 2) Avanenud aknas "Save As..." valida faili asukoht ja faili nimi laiendiga xml.

Pärast panga kontoväljavõtte faili koostamist valida VERP-is kõigepealt nupp mig määrata importfaili asukoht, nimi ja valida faili tüüp. Üldjuhul valida failitüübiks "ISO 20022 XML (*.xml)". Kui soovitakse txt-faili importida, siis "Ühispanga pangaväljavõte (*.txt)". Kui valitud on õige fail, siis tuuakse koheselt ekraanile tasumiste ja laekumiste nimekiri. Ostuarvete tasumiste impordiks valida nupp Tasumine ja müügiarvete laekumiste impordiks nupp Laekumine. Seejärel peale tasumise või laekumise salvestamist kustutatakse imporditud tasumiste/laekumiste nimekirjast vastav rida. Kui ei soovita laekumiste impordil arve automaatset valimist, siis tuleb müügiarvete häälestuses märkida tunnus **Pangaväljavõtte** impordil arvet mitte valida (vt p 10.1)

18.2.2. ANDMETE EKSPORT

Eksportida saab lausendeid, kulukohti, bilansi, kasumikaruande, käibedeklaratsioonide skeeme, laoseisu, müügiarveid, laekumisi, ostuarveid, põhivarasid, väikevahendeid ja kliente.

Andmete ekspordiks valida

Verp → Eksport

🚮 Andmete eksport									
<u>Finants M</u> üük <u>O</u> st <u>L</u> adı	u ⊻arad M <u>u</u> ud eArveke	eskus Envoice							
Lausendid	Kulukohad	Skeemid							
VERP DBF	Kulukohad DBF	Bilansi skeem							
Lausendid CSV	Kulukohad CSV	Kasum. skeem							
VERP XML		Käibedek.							
	E & Y audit								

Aknas "Andmete eksport" valida leht ja vastavate andmete nupp. Eksportfailide tegemiseks valida ekspordi kataloog.

NB! Ekspordi kataloogiks EI TOHI valida kataloogi kus asuvad programmi VERP 6.3 andmed (Werp63\Db, Werp63\Db0, Werp63\Db1 jne), sest kui valitud kataloogis on juba samanimeline fail olemas, kirjutatakse see kinnituseta üle.

Lausendite, müügiarvete, laekumiste ning põhivarade ja väikevahendite korral sisestada ka eksporditavate andmete **vahemik**.

Andmed eksporditakse valitud kataloogi ja luuakse dbf-, xml- või csv-formaadis failid.

18.2.2.1 Lausendite, kulukohtade ja skeemide eksport

Lausendite, kulukohtade ja skeemide ekspordiks valida

Verp $\rightarrow$ Eksport $\rightarrow$ Finants

- VERP DBF lausendite eksport VERP59.2011 formaadis faili mk.dbf.
- Lausendid CSV lausendite eksport csv-faili.
- VERP XML lausendite eksport xml-faili, faili kirjelduse saab Gaiasoft OÜ-st.
- **Kulukohad DBF** kulukohtade eksport VERP5.9.2011 formaadis failidesse f2kuluf1.dbf, f2kulu2.dbf, f2kulu3.dbf

Tegevused andmebaasidega, andmete import-eksport, üldmõisted

- Kulukohad CSV kulukohtade eksport csv-faili.
- Bilansi skeem valitud bilansiskeemide eksport db-faili (impoditav VERP 6.3-s)
- Kasum.skeem valitud kasumiarunde skeemide eksport db-faili (impoditav VERP 6.3-s)
- Käibedek valitud käibedeklaratsiooni skeemide eksport db-faili (impoditav VERP 6.3-s)

18.2.2.2 Müügiarvete ja laekumiste eksport

Müügiarvete ja laekumiste ekspordiks valida

Verp $\rightarrow$ Eksport $\rightarrow$ Müük

🛗 Andmete eksport		
<u>Finants Müük</u> Ost Lac	du $\underline{V}$ arad M <u>u</u> ud eArvekeskus Envoice	
Müügiarved	Laekumised	
VERP XML	BUUM	
Päised CSV		
Tasumata arved		

- VERP XML xml-failis eksporditakse nii päised kui sisud, viivisarveid ei ekspordita, faili kirjelduse saab Gaiasoft OÜ-st.
- Päised CSV tekstifaili eksporditakse ainult arvete päised.
- Tasumata arved tekstifaili eksporditakse tasumata arvete päised.
- **BUUM** csv-faili eksporditakse laekumised.
- VERP XML laekumised eksporditakse xml-faili, faili kirjelduse saab Gaiasoft OÜ-st.

18.2.2.3 Ostuarvete eksport

Ostuarvete ekspordiks valida

Verp $\rightarrow$ Eksport $\rightarrow$ Ostuarved

Ostuarveid saab eksportida XML-failiga, eksporditakse nii päised kui ka sisuread. Faili kirjelduse saab Gaiasoft OÜ-st.

18.2.2.4 Laoseisu eksport

Laoseisu ekspordiks valida:

Verp $\rightarrow$ Eksport $\rightarrow$ Ladu

🙀 Andmete eksport	
Einants Müük Ost Ladu Varad Muud eArvekeskus Envoice	
Laoseis	
CSV (Excel)	
Materjalid	
Telema EDoc	

Laoseis eksporditakse csv-faili või süsteemi Telema kui programmi litsentsis on Telemaga ühendusmoodul.

18.2.2.5 Varade eksport

Põhivarade ja väikevahendite ekspordiks valida:

Verp $\rightarrow$ Eksport $\rightarrow$ Varad

(iii) Andmete eksport	
Einants Müük Ost Ladu Varad Muud eArvekeskus Envoice	
Inventuur CSV	
Põhivarad	
Väikevahendid	

- Põhivarad põhivahendite andmed eksporditakse csv-faili.
- Väikevahendid väikevahendite andmed eksporditakse csv-faili.

18.2.2.6 Klientide andmete eksport

Klientide andmete ekspordiks valida:

```
Verp \rightarrow Eksport \rightarrow Muud
```


- Kliendid DBF klientide andmed eksporditakse VERP 5.9.2011 formaadis dbf-faili.
- Kliendid XML klientide andmed eksporditakse XML-faili, faili kirjelduse saab Gaiasoft OÜ-st.

18.2.2.7 Dimensioonide, hankijate ja kontode eksport Omniva arvekeskusse

Eksporti saab kasutada, kui on sõlmitud leping Omniva arvekeskusega ja programmile VERP on ostetud vastav ühendusmoodul.

Dimensioonide, hankijate ja kontode ekspordiks Omniva arvekeskusesse valida:

Verp $\rightarrow$ Eksport $\rightarrow$ eArvekeskus

- **Dimensioonid** dimensioonide ekspordil saadetakse Arvekeskusesse kulukohad ja klassifikaatorid. Kui Arvekeskuse häälestuses on märgitud, et kontoplaan eksportida dimensioonina, siis eksporditakse kontod. Kontoplaani ekspordil dimensioonina eksporditakse konto numbrid koos kontoplaanis kirjeldatud allkontodega (konto number eraldatakse allkontost kaldkriipsuga).
- **Hankijad** hankijate ekspordil saadetakse Arvekeskusesse kliendi täisnimi, lühinimi (kliendi unikaalne kood programmis VERP), registrikood, pangakonto number ja e-posti aadress.
- **Kontod** on aktiivne, kui Arvekeskuse häälestuses on märgitud, et kontoplaan ekspordi tunnuseks on valitud "Kontoplaanina" või "Mõlemana".

18.2.2.8 Dimensioonide, hankijate ja kontode eksport Envoice arvekeskusse

Eksporti saab kasutada, kui on sõlmitud leping Envoice arvekeskusega ja programmile VERP on ostetud vastav ühendusmoodul.

Dimensioonide, hankijate ja kontode ekspordiks Envoice arvekeskusesse valida:

Verp $\rightarrow$ Eksport $\rightarrow$ Envoice

Import toimub analoogiliselt kui punktis 18.2.2.8 kirjeldatud eksport Omniva arvekeskusesse.

19. ÜLDMÕISTED

19.1. PÕHIMÕISTED

Aknal liikumiseks võib kasutada hiirt (liikuda soovitud nupule või väljale ja teha hiireklõps) või abiklahvi (Tab viib järgmisele, Shift+Tab eelmisele). Klahv Tab ka **salvestab sisestatud väärtuse**. **Teisel aknale liikumiseks**, kui korraga on avatud mitu akent, tuleb teha hiireklõps vajalikul aknal või kasutada klahve Ctrl+Tab.

Hiireklõps või allajoonitud täht valib **käsu**. Undo (Ctrl+Z) – viimase käsu ära jätmine. Toimib ühe välja piires, kuni sellelt ära liikumiseni. Cut (Ctrl+X) – salvestab märgitud teksti puhvrisse ja kustutab algteksti.

Copy (Ctrl+C) – salvestab märgitud teksti puhvrisse.

Paste (Ctrl+V) – võtab tekst puhvrist ja asetab kursori kohale.

Delete (Delete) – kustutab märgitud teksti.

Select All (Ctrl+A) – märgib kogu teksti väljas..

Tegevused andmebaasidega, andmete import-eksport, üldmõisted

Programmi VERP tööriba

Nupuga 🛱 avatakse printeri häälestuse aken "Print Setup".

Nupuga Ekspordi avatakse eksporti aken.

Export	×
Format:	ОК
Acrobat Format (PDF)	
Destination:	Cancel
Application	

Väljatrükki saab eksportida erinevates formaatides, kas otse programmi (valik Application), kõvakettale (Disk file) või meilile (Microsoft Mail).

Nupuga <u>Meili</u> avatakse Verp-i meilimise aken.

🚮 Arve meil	imine	
Saajad	* AS SANDRA TÕLKEBÜROO <sandra@gmail.com></sandra@gmail.com>	
Teema	Arve 2015-25	
 Tervita Piret T Jonne O raamatu piret@j telefon	des amm Ü pidaja onne.ee 6677 222	
🗆 Salve	sta mallina Vali <u>m</u> all	
Manused Lisa Eemal <u>d</u> a		
□ <u>P</u> rindi	0 OK Katkesta meilimine	

Meilimise häälestus on kirjeldatud punktis 5.1.4.

Vanem väljatrüki eelvaade

Kui väljatrüki eelvaate akna avamisega tekib probleeme (näiteks eelvaate aken jääb programmi akna taha), siis võib kasutada vanemat eelvaate akna vormi. Vanema eelvaateakna määramiseks valida

Süsteem $\rightarrow$ Kasuta vanemat eelvaateakent

Vanema eelvaate akna puhul erinevalt uuest puudub võimalus avada programmi VERP meilimise akent. Meilida saab kasutades nuppu 🖄, mis toetab ainult Microsoft-i meilibrauserit.

Väljatrüki eelvaateakna suuruse ja asukoha muutmine on kirjeldatud punktis 4.2.2.

19.2. TEGEVUSED

Järgnevalt on kirjeldatud tegevused andmebaaside kirjetega. Andmebaasideks on näiteks päevaraamat, ostuarvete- ja müügiarvete register, tasumiste ja laekumiste register, abimenüüd jne. Kirjeks on nimekirja aknas olevad read (näiteks päevaraamatu kanded, ostu- ja müügiarved, tasumise ja laekumise dokumendid) või tabeliosas olevad read (näiteks abimenüüde read, müügiarve sisu read). Eraldi on kirjeldatud automaatsete lausendite lisamist ja muutmist, kuna see erineb tegevustest teiste kirjetega.

<u>Lisamine</u>

<u>Uue kirje lisamine</u>

<u>nimekirja aknas</u> – lisamisakna avamiseks valida nupp Lisa või klahv "Insert". Avanenud akna väljadesse saab sisestada andmeid klaviatuurilt, valida abimenüüdest, kopeerida eelnevalt sisestatud andmeid nupuga Või kasutada käske "Copy" ja "Paste" (vt p 18.1). Andmed salvestada nupuga Või Brint.

Automaatse lausendi lisamine

Programmi osadest (ost, müük, palk jm) saab koostatud dokumendist lisada automaatselt lausendi päevaraamatusse, eelnevalt tuleb kirjeldada automaatsed lausendid (vt p 5.2). Kui soovitakse, et dokumendi lisamisaknas on tunnus "Lausendid päevaraamatusse" vaikimisi märgitud, siis märkida vastav programmi osa üldandmete häälestuses lehel "Automaatne lausend" (vt p 5.1.7). Kui ei soovita salvestada lausendis null-summaga ridu, siis finantsraamatupidamise häälestuses lehel "Autom.lausend" märkida vastav tunnus (vt p 7.2).

Automaatse lausendi lisamiseks tuleb:

- <u>nimekirja aknas</u> - valida vastaval dokumendil nupp 🖹.

Sõltuvalt sellest, kas selle tehingu sooritamiseks oli eelnevalt kirjeldatud üks või mitu automaatset lausendit, avaneb kohe aken "Automaatse lausendi sisestamine – LISAMINE" või eelnevalt veel automaatse lausendi valiku aken.

Aknas "Automaatse lausendi sisestamine – LISAMINE" oleva lausendi väljad on täidetud vastavalt automaatse lausendi kirjeldusele (vt p 5.2).

Lisamiseks valida nupp Lisa või Lisakõik. Nupu Lisa valimisel avatakse alati lausendi lisamisaken, kus saab andmeid muuta ja lisada alamlausendeid ning salvestada lausend nupuga Salvesta. Kui on kirjeldatud ainult üks automaatne lausend, siis tagasi nimekirja aknasse liikumiseks valida nupp Jätka või LSulge. Kui on kirjeldatud mitu automaatset lausendit, siis peale salvestamist järgmise lausendi lisamiseks valida nupp Jätka. Nupu Lisa kõik valimisel lisamisaken avatakse ainult siis kui lausendi väljad ei ole korrektselt täidetud (näiteks puudub konto, summa jne).

Korraga mitmelt müügiarvelt ja laekumiselt lausendi kandmine päevaraamatusse on kirjeldatud punktis 10.8.

<u>Muutmine</u>

<u>Kirje muutmine</u>

- <u>nimekirja aknas</u> – muutmisakna avamiseks tuleb liikuda kirjele ja valida nupp $\underline{M}^{uuda}$ ($\underline{M}^{uuda/Lisa}$) või teha topeltklõps kirjel. Avanenud muutmisaknas teha muudatused ja salvestada nupuga $\checkmark$ Salvesta, $\checkmark$ või B Erint

- <u>tabeliosas</u> tuleb liikuda reale ja valida nupp 🔺 või teha topeltklõps. Teha muudatused ja salvestamiseks valida nupp 🖌 või liikuda realt ära. Muutmist saab katkestada nupuga 🗙.

Automaatse lausendi muutmine

Kui programmi osadest (ost, müük, palk jm) on koostatud dokumendist automaatselt lausend päevaraamatusse, siis selle lausendi muutmiseks tuleb üldjuhul minna programmi vastavasse osasse ja liikuda dokumentide nimekirja aknas (arvete, kassaorderite jm) dokumendile ja valida nupp 🔯 või avada selle dokumendi muutmisaken ja seal peale muudatuste tegemist salvestada nupuga 🗸 Salvesta.

Kui ühele tehingule on kirjeldatud mitu automaatset lausendit, siis avaneb lausendi valiku aken, kui ei ole, siis aken "Automaatse lausendi eelvaade". Päevaraamatusse varem kantud lausendid on näha lehel "Olemasolevad lausendid", uued koostatud lausendid on lehel "Uued lausendid". Lausendeid saab muuta kolmel viisil:

 Asendada olemasolevad lausendid uute lausenditega (lehel "Uued lausendid" nupp Asenda kõik), lausendite kande numbrid säilitatakse. Kui uusi lausendeid on vähem siis, küsitakse kinnitust ülejäänud lausendite kustutamise kohta ja need kande numbrid jäävad kasutamata. Tegevused andmebaasidega, andmete import-eksport, üldmõisted

16	🐔 Automaatsete lausendite eelvaade 📃 🗆 🗙														
Ũ	Uued lausendid Olemasolevad lausendid														
	Reg	g. Nr		Kuupäev	Kood	Dok.	D. konto	D. allkonto	K. konto	K. allkonto	Summa	Kirjeldus	Kulukoht	2. kuluk.	
	MA		-1	16.06.11	MA	11MA	1211	SANDRA	2211		128,00	käibemaks arvelt			
	MA		-1	16.06.11	MA	11MA 2	1211	SANDRA	3111		640,00	Laserprinter LEXMAR			
															-
	✓ Näita lisatud/muudetud/asendatud lausendeid														
	Lisa Kõik Asenda kõik Print <u>I S</u> ulge														

 Muuta olemasolevaid lausendeid päevaraamatus (lehel "Olemasolevad lausendid" nupp Muuda või teha topeltklõps lausendil) ja uusi mitte lisada.

10	🐔 Automaatsete lausendite eelvaade 📃 🖂 🖂													
L	Uued lausendid Olemasolevad lausendid													
	Reg	. Nr.	Kuupäev	Kood	Dok.	D. konto	D. allkonto	K. konto	K. allkonto	Summa	Kirjeldus	Kulukoht I	2. kuluk.	
	MA	22	16.06.11	MA	11MA 2	1211	SANDRA	3111		330,00	Laserprinter LEXMA			
	MA	22	16.06.11	MA	11MA	1211	SANDRA	2211		66,00	käibemaks arvelt			
														-
✓ Näita lisatud/muudetud/asendatud lausendeid														
	Muuda Kustuta Kõik Print <u>I</u> Sulge													

Kustutada olemasolevad (lehel "Olemasolevad lausendid" ühekaupa nupuga Kustuta või kõik lausendid nupuga Kustuta kõik) ja lisada uued (lehel "Uued lausendid" nupp Lisa või Lisa kõik, lisamine on kirjeldatud eelmises lõigus). Kustutatud lausendite kande numbreid hiljem ei kasutata.

Kui aknas "Automaatse lausendi eelvaade" on lausendeid lisatud, muudetud või asendatud, siis need lausendid tõstetakse esile teise värviga ja neid saab näha, kui on märgistatud tunnus Näita lisatud/muudetud/asendatud lausendeid.

Nupuga Print saab printida valitud lehe lausendid.

<u>Kustutamine</u>

Kirje kustutamiseks tuleb liikuda kirjele ja valida nupp ^{Kustuta} või –. Enne kustutamist küsitakse selleks kinnitust.

<u>Sulgemine</u>

Nupp <u>I Sulge</u> sulgeb akna. Kui on lisatud uus kirje või on muudetud olemasolevat ja ei ole salvestatud, siis enne sulgemist küsitakse, kas salvestada.

<u>Printimine</u>

Nupu Print (Print) valimisel avaneb prindi eelvaateaken või aken "Print" sõltuvalt sellest, kas prindi eelvaatenupp C tööribal on "sisse lülitatud" või mitte (vt p 18.1). Kui avaneb prindi eelvaateaken, siis seal tuleb printimiseks valida nupp P.

Print		×
Printer:	HP LaserJet 5P on \\Server\h	P OK
– Print Ra	nge	Cancel
	-	<u>C</u> opies: 1
Ē	rom: 1 <u>I</u> o:	🔽 Collate Copjes

Avanenud aknas "Print" saab määrata leheküljed, mida soovitakse printida ja koopiate arvu. Müügiarvete printimiseks saab koopiate arvu määrata eelnevalt müügiarvete häälestuses lehel "Väljundvorm" (vt p 10.1). Kui kliendi andmetes on märgitud tunnus "Saata arve meilile" (vt p 6.1), siis tuuakse aknasse "Print" ühe võrra väiksem koopiate arv, kuid mitte väiksem kui üks.

Printimiseks valida nupp OK .

Enne printimist saab häälestada printeri:

- <u>antud väljatrükile</u> – valida eelvaateaknas nupp

- kõikidele väljatrükkidele – valida tööribalt nupp 📇.

Pr	int Setup				? ×
[	Printer				
	<u>N</u> ame:	HP LaserJet 5P			<u>P</u> roperties
	Status: Type: Where: Comment:	Default printer; Ready HP LaserJet 5P \\Server\hp			
	Paper Si <u>z</u> e: <u>S</u> ource:	A4 210 x 297 mm Manual feed	¥ ¥	Orientation	n P <u>o</u> rtrait
				OK	Cancel

Avanenud aknas valida printer, kuid seejuures ei ole soovitav muuta paberi häälestust (Paper) ja väljatrüki paigutust (Orientation).

Eksportimine

Dokumendi eksportimiseks (teise formaati kirjutamiseks või e-postiga saatmiseks) tuleb eelvaateaknas valida nupp 🖄.

Export	×
Eormat: Bich Text Format	
Destination:	Cancel
Disk file	•

Avanenud aknas "Export" on väljad:

• Format – valida vajalik, soovitatav Rich Text Format, kuid võib valida ka muu formaadi. Kui valida Word for Windows document, siis veeru nimetused tulevad dokumendi päisesse ja need tuleb käsitsi viia õigele kohale. Saadud doc-faili ei saa avada programmiga OpenOffice.org.

Excel (Extended) korral tuleb näidata ka andmete eraldajad. Seda formaati on soovitatav kasutada näiteks käibeandmiku eksportimiseks.

Acrobat Format (PDF) formaat sobib hästi näiteks aruannete, arvete, palgalehtede saatmiseks e-posti teel. Programmis VERP tehtud väljunddokumendi kuju ei muutu pdf-formaadis, kuid seda ei saa enam muuta.

- **Destination** valida tegevus.
  - Application avatakse näidatud formaadile vastav programm. Näiteks valitud Format on Word for Windows document või Rich Text Format, siis avaneb Wordi programm ja näidatakse ka eksporditavat dokumenti.
  - Disk file fail kirjutatakse kettale. Järgnevalt avanevates akendes tuleb näidata kataloog, kuhu eksporditav fail salvestatakse ja sisestada faili nimi.
    - Aknas "Choose Export File" tuleb väljades:
    - Save in valida kataloog, kuhu salvestatakse eksporditav fail.
    - File name sisestada eksporditava faili nimi. Etteantud nime võib muuta.
    - Fail salvestatakse nupu Save valimisel.
  - Microsoft Mail (MAP) avaneb aken "Send Mail" dokumendi saatmiseks e-postiga, selles näidata väljas "To" aadress, kellele fail saadetakse ja väljas "Subject" lühike sisukirjeldus, valida nupp Send.

Järjestus

Nimekirja aknas tuleb kirjete (ridade) järjestamiseks klõpsata hiirega vastava veeru nimetusel. Kirjete järjestatakse tähestiku järgi või kasvavas järjekorras, teise klõpsu korral tagurpidi järjekorras, seejärel sisestada klaviatuurilt otsitava välja algussümbolid.

Mõnedes valikuakendes on kirjete järjestamiseks vaja valida väljas Kuupäev I veeru nimetus.

Otsing

Nupuga ^[p] Otsi (^[p]) saab avada akna, kuhu tuleb sisestada otsitav suurus ja tingimused.

- Otsinguväli väli, kust otsitakse.
- Otsitav suurus otsitav väärtus. Kogu väärtust ei pea sisestama, kui on Sama algus.
- Tingimused
  - Algusest otsimist alustatakse tabeli algusest.
  - **Reg.tundlik** eristatakse suuri ja väikseid tähti.

Otsitava suuruse kohta tuleb valida üks järgnevatest tingimustest:

- **Täpne** on võrdne välja "Otsitav suurus" sisestatud väärtusega.
- Sama algus on sama algusega.
- Sisalduvus sisaldab välja "Otsitav suurus" sisestatud väärtust.

Kui valida aknas "Otsing" nupp ¹ Otsi, liigub kursor esimesele leitud kirjele, kui valida veel kord, siis järgmisele leitud kirjele. Kui tingimustele vastavat kirjet andmebaasis ei ole, siis tuleb vastav teade.

<u>Kiirotsing</u>

Välja ^{Kiirotsing} saab kasutada abimenüüdest kirjete kiireks otsimiseks. Sellesse tuleb sisestada otsitava kirje esimese veeru algussümbol või sümbolid. Klientide nimekirjast (vt p 6.1) saab otsida ka teise veeru – kliendi täisnime – järgi, kui häälestuses on valitud klientide järjestamine täisnime järgi (vt p 5.1.6).

Kui otsitavat kirjet ei leita, siis liigutakse kirjele, mis talle järgneks. Sisestatud sümbolid saab kustutada klahviga "Backspace".

Kui aknas puudub väli ^{Kiirotsing}, siis kirje kiireks otsimiseks klõpsata hiirega vastava veeru nimetusel (kirjed järjestatakse tähestiku järgi või kasvavas järjekorras, teise klõpsu korral tagurpidi järjekorras), seejärel sisestada klaviatuurilt otsitava kirje algussümbolid.

Väärtuse kiirotsing väljatrükis on kirjeldatud punktis 18.1 "Väljatrüki eelvaade".

<u>Filtreerimine</u>

Filtreerimine parema hiireklahviga

Nimekirja aknas saab vähendada näidatavate kirjete arvu kasutades parema hiireklahvi filtrit.

Selleks tuleb nimekirjal avada parema hiireklahviga menüü ja valida sobiv pakutavatest valikutest (näiteks müügiarvete nimekirjal saab valida "Kõik", "Avatud periood", "Jooksva aasta arved", "3 kuu arved" või "1 kuu arved").

Parema hiireklahvi filtri valik kehtib kuni uue valikuni, seda ei muudeta ka nimekirja akna sulgemisel.

Võrguversiooni korral on parema hiireklahvi filtri valik seotud ainult antud töökohaga ja valitud firmaga (kui bürooversiooni korral kasutatakse mitut firmat).

Filtreerimine nupuga "Filter"

Nupp <u>Filter</u> avab akna, kus saab kehtestada tingimused ainult osade kirjete väljatoomiseks ekraanile.

Uue filtri lisamiseks valida nupp ^{Uus filter}, sisestada filtri **nimetus** ja seejärel määrata tingimused. Kui nuppu ^{Uus filter} ei valita, siis kehtestatud tingimusi ei salvestata.

Varem salvestatud filtreid saab valida väljas **Filtri valik**, kui tahetakse näha kõiki kirjeid, siis valida "Filtreeri ei ole aktiivne".

Nupuga ^{Muuda nime} saab muuta filtri nimetust ja nupuga ^{Kustuta filter} kustutada filter.

Filtreerimine		×
Filtri valik 2011 märts k	äibe 💌	Uus filter Muuda nime Kustuta filter
Andme <u>b</u> aasi väljad Reg. Nr. Kuupäev Kood Dok. D.konto D. allkonto K.Konto K. allkonto Summa Kirjeldus Kulukoht 2.Kuluk. 3.Kuluk.	Tingimused ○ <u>V</u> ahemik ⓒ Võr <u>d</u> ne ○ <u>S</u> uurem ○ Väiksem Võrd <u>u</u> b käibe I Võrdne algus □ Ei → <u>P</u> eale → <u>M</u> aha → Kõjk	Filtreeritavad väljad Kuupäev vahemikus ["01.03.11""31.03. Kirjeldus = "käibe"
		OK Katkesta

Filtri kirjeldamisel määrata tingimused:

- Filtreeritavad väljad väljad, mille väärtuste järgi kirjeid otsitakse. Nende määramiseks tuleb tabelis "Andmebaasi väljad" soovitud väljal teha topeltklõps või märkida väli ja valida nupp * Peale. Valitud väli ilmub tabelisse "Filtreeritavad väljad". Mittevajaliku välja mahavõtmiseks filtrist tuleb märkida väli tabelis "Filtreeritavad väljad" ja valida nupp * Maha, kõigi väljade mahavõtmiseks valida nupp * Kõjk.
- **Tingimused** filtreeritavast väljast otsimise tingimus. Igale tabelis "Filtreeritavad väljad" olevale väljale tuleb valida tingimus ja sisestada vastavad suurused:
  - Vahemik "Alampiir" ja "Ülempiir"
  - Võrdne "Võrdub". Saab määrata ka tingimuse "Võrdne algus", sel juhul valitakse ainult need kirjed, mille algus on võrdne sisestatud väärtusega.
  - Suurem "Suurem"
  - Väiksem "Väiksem".

Tingimuste määramisel saab osade väljade väärtusi valida abimenüüst:

- Päevaraamatu filtris registrit, dokumendi koodi, deebet- ja kreeditkontot, kulukohti ning allkontot klientide abimenüüst.
- Kassaorderite filtris isikut.
- Müügiarvete filtris seeriat, tellijat ja müügimeest.
- Laekumiste filtris tellijat ja maksjat.
- Põhivara ja väikevahendite filtris liiki, alamliiki, allüksust, asukohta ja vastutavat isikut.
- Kuluobjektide filtris liiki, alamliiki, allüksust, asukohta ja vastutavat isikut.
- Materjalide arvelevõtmiste ja väljastamiste filtris klienti, materjali kood, arvelevõtmisel ka vastuvõtjat.
- Arvelevõtmiste saatelehtede filtris hankijat.

Kui tingimuse määramisel märgitakse ka tunnuse "Ei", siis tuuakse ekraanile need kirjed, mis ei vasta kirjeldatud tingimusele.

NB! Tunnused "Ei" ja "Võrdne algus" määratakse igale tingimusele eraldi.

Nupu $\checkmark$ QK valimisel tuuakse ekraanile need andmebaasi kirjed, mis vastavad **kõikidele** filtri tingimustel, akna pealkirjaribale tuleb ka teade: "Filter on aktiivne".

Näiteks päevaraamatus filtri kasutamisel:

- teha topeltklõps väljal "Kirjeldus", märkida "Võrdne" ja sisestada "käibe"

- märkida tunnus "Võrdne algus"

Selle tulemusel näidatakse ainult neid lausendeid, mille kirjeldus algab tähtedega "käibe". Näiteks varade nimekirjas filtri kasutamisel:

- teha topeltklõps väljal "Soetatud", märkida "Väiksem" ja sisestada kuupäev

 topeltklõps väljal "Allüksus", märkida "Võrdne", sisestada allüksuse nimetus ja märkida tunnus "Ei"

Selle tulemusel näidatakse varad, mis olid soetatud kuni sisestatud kuupäevani, välja arvatud sisestatud allüksuse omad.

19.3. ENAMKASUTATAVAD KLAHVIKOMBINATSIOONID

Töö kiirendamiseks võib kasutada mitmeid klahvikombinatsioone. Klahvid, mille vahel on "+", tuleb vajutada korraga.

Tegevuse käivitamine

Enter või Spacebar	 valib aktiivse (punktiirjoonega ümbritsetud) nupu. Spacebar ka kehtestab punktiirjoonega ümbritsetud tunnuse või reziimi.
Alt + allajoonitud täht nup	ul - valib nupu.
Näiteks:	1
Alt + L	 avab lisamisakna.
Alt + M	 avab muutmisakna.
Alt + P	 avab printimisakna.
Alt + O	– avab akna kopeeritava kirje (rea) valimiseks.
	– valikuaknas valib kirje (rea).
Alt+T või $Ctrl+G$	 avab kirje otsimisaken "Otsing" (vt p 18.2).
Alt + A	– salvestab.
Alt + K	 katkestab tegevuse.
Alt + S	– sulgeb akna.
<u>Abimenüüde avamine</u>	
Alt + nool alla	– avab abimenüü (💙) või kalendri (📕)
Ctrl + Enter	– avab abimenüü (***)
<u>Kuupäev</u>	
T või t (kuupäeva väljal)	 jooksev kuupäev klaviatuurilt (vt lk 18-2).

T või t (kuupäeva väljal)	– jooksev kuupäev klaviatuurilt (vt lk 18-2).
Ctrl + PageUp	 järgmine aasta kalendrist
Ctrl + PageDown	 – eelmine aasta kalendrist
PageUp	 järgmine kuu kalendrist
PageDown	 – eelmine kuu kalendrist
Enter	 valib kuupäeva kalendrist.

<u>Liikumine aknas</u>	
Tab	– järgmisele nupule (viimaselt liigub esimesele),
	 sisestamisel järgmisele väljale.
Shift + Tab	 – eelmisele nupule (esimeselt liigub viimasele),
	 sisestamisel eelmisele väljale.
PageUp	 – eelmine ekraanipilt
PageDown	 järgmine ekraanipilt
Home või Ctrl + A	 esimesele kirjele (reale)
<i>nool paremale</i> või <i>alla</i>	 järgmisele kirjele (reale)
või Ctrl + S	
<i>nool vasakule</i> või <i>üles</i>	 – eelmisele kirjele (reale)
või <i>Ctrl</i> + D	
End või Ctrl + F	 viimasele kirjele (reale)
Alt+T või $Ctrl+G$	 avab kirje otsimisaken "Otsing" (vt p 18.2).

<u>Liikumine eelvaateaknas</u>	
nool alla, nool üles	– lehel
või PageUp, PageDown	
<i>Ctrl</i> + <i>Home</i>	– esimesele lehele
Ctrl + PageUp	– eelmisele lehele
Ctrl + PageDown	– järgmisele lehele
Ctrl + End	– viimasele lehele
otsitav väärtus + 🗰 või Enter	- otsitavale väärtusele (ei arvestata suuri ega väikeseid tähti)
Alt + F4	 sulgeb eelvaateakna

Ctrl + Tab	– eelmisele aknale või lehele
Ctrl + Shift + Tab	– järgmisele aknale või lehele
Alt + Tab	 teise programmi aknale.
Alt + Spacebar	 avab akna juhtmenüü.
Alt + F4	 sulgeb eelvaateakna.

<u>Andmete sisestamine</u>	
Spacebar	 sisestab tühiku (tühja koha).
Tab	– sisestab teksti, kursor liigub järgmisele väljale või reale.
	Viimaselt realt lisab uue rea (+).
Insert	 lülitab sisse või välja sümbolite vahelekirjutamise reziimi.
	Lisab uue rea (+).

ъ л	• 4	•
VIA	rgista	mine
111661	LIDER	

Shift + nool paremale	_	üks sümbol kursorist paremale
Shift + nool vasakule	_	üks sümbol kursorist vasakule
<i>Shift</i> + <i>Ctrl</i> + <i>nool paremale</i>	_	üks sõna kursorist paremale
Shift + Ctrl + nool vasakule	_	üks sõna kursorist vasakule
Shift + (Ctrl) + Home	_	kursorist välja alguseni
Shift + (Ctrl) + End	_	kursorist välja lõpuni
Ctrl + A	_	kogu väli.

Parandamine	
Ctrl + C	 – salvestab märgistatud teksti puhvrisse.
Ctrl + X	– salvestab märgistatud teksti puhvrisse ja kustutab algtekstist.
Ctrl + V	 asetab teksti puhvrist näidatud kohale. Võib kasutada mitu korda, sest teksti ei kustutata puhvrist enne uut salvestamist puhvrisse.
Ctrl + Z	 jätab ära viimase käsu. Toimib ühe välja piires, kuni pole sellelt ära liigutud.
Ctrl + A	 märgistab kogu teksti väljas.
<u>Kustutamine</u>	
Delete	 kustutab märgistatud teksti või ühe sümboli kursorist paremal.

Delete -	- kustutab margistatud teksti voi uhe sumboli kursorist paremal.
Backspace -	- kustutab märgistatud teksti või ühe sümboli kursorist vasakul.
Esc	 katkestab tegevuse aknas.